

תלונה - הפרעות במערכת העיכול

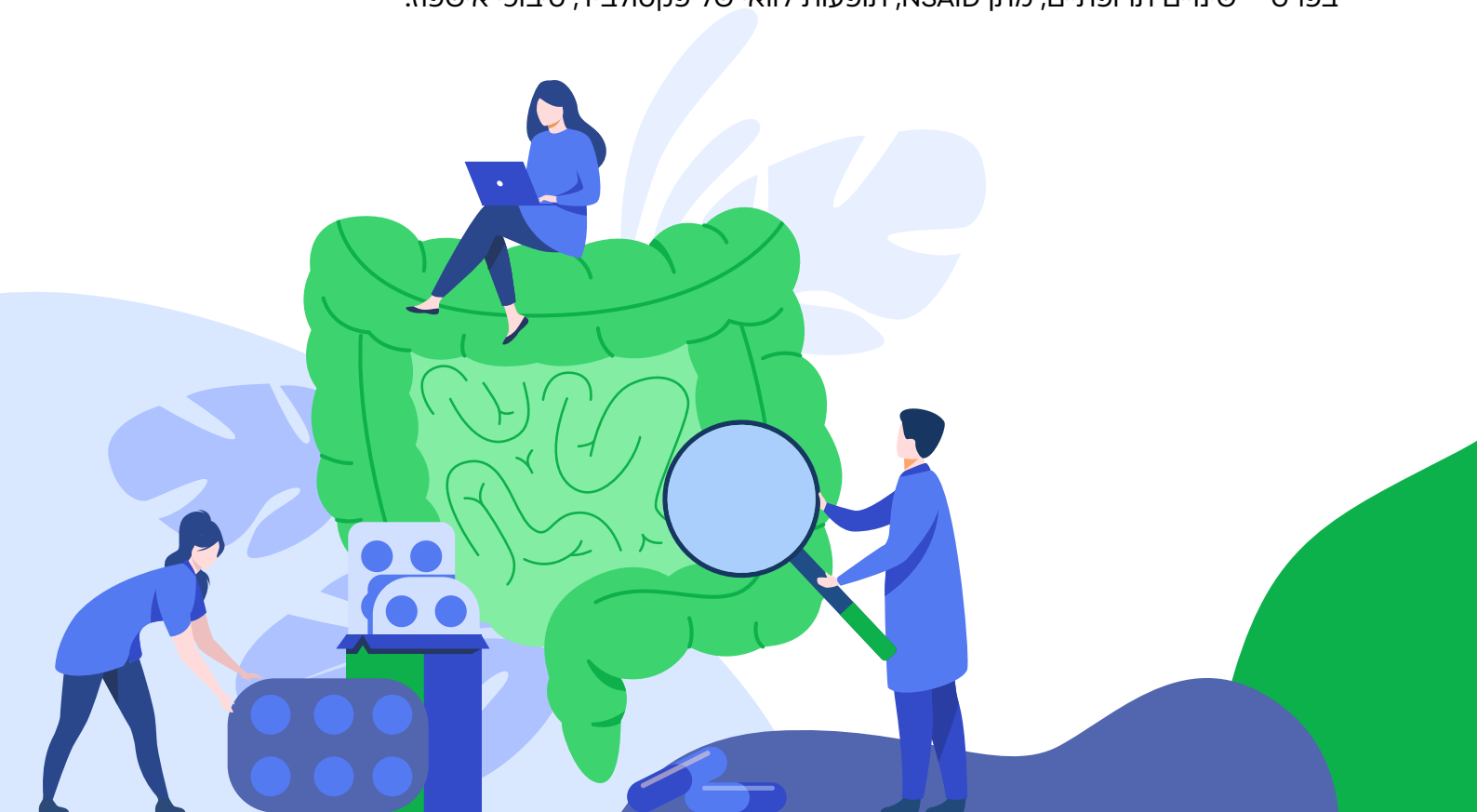
מחלת הקורונה מהווה טריגר ל- post-infectious irritable bowel syndrome. תסמינים במערכת העיכול לאחר הדבקה ב COVID מתוארים בכ- 10% מהמטופלים. התסמינים השכיחים ביותר לאחר קורונה הינם שלשול ואנורקסיה, עצירות וכאבי בטן לפי סדר שכיחות יורד.

אנמנזה

הערכת מחלות מערכת עיכול ברקע כולל:

- מחלת צליאק
- IBS
- מחלת מעי דלקתית
- ממאירות
- פוליפים במערכת העיכול
- איפיון התסמינים – משך, חומרה, טריגרים וכו'
- סימני דלקת המלווים התסמינים
- תלונות סיסטמיות מלוות
- הערכת השלכות הטיפול בקורונה שיכולות להיות קשורות לתסמינים, בפרט – שינויים תרופתיים, מתן NSAID, תופעות לוואי של פקסולביד, סיבוכי אישפוז.

בדיקה גופנית

יש לבצע בדיקה גופנית מלאה כולל בדיקה רקטלית במקרי חשד לדמם, ובדיקה חיצונית למישוש של גושים.

טיפול תסמיני ברמת המרפאה

יש לטפל בהתאם לתלונות המכוונות (לדוגמא שלשול, עצירות, צרבת).
במידה ואכן עולה חשד ל IBS יש לתת טיפול כמקובל.

הפניה לבדיקות עזר

- בחשד לאספירציות והפרעות בליעה / רפלוקס – לשקול הפניה לקלינאית תקשורת / אא"ג / גסטרואנטרולוג.
- הפניה לבדיקות מתקדמות (אנדוסקופיה, שיקוף בליעה וכו') לפני המלצתם.
- בהתאם לממצאים הקליניים יש להשלים בדיקות מעבדה מקיפות כולל ספירה וכימיה ולהוסיף גם אנזימי כבד, לבלב.
- סונר בטן לפי צורך.
- במקרים של תסמינים ממשיכים יש להפנות לגסטרואנטרולוג לבדיקות אנדוסקופיות והערכה מתקדמת.

"דגלים אדומים"

- ירידה במשקל ו/או תסמיני B
- גורמי סיכון למחלה ממארת בפרט סיפור משפחתי או חשיפות מתאימות (אלכוהול וכו')
- כאבי בטן שלא מגיבים למשככי כאבים
- דמם במערכת העיכול התחתונה
- ממצא חריג בבדיקה גופנית (כדוגמת גוש נמוש בבטן)
- אנמיה

תלונה	דגשים באנמנזה	בדיקה	טיפול במרפאה	המשך בירור
הפרעות בליעה	אפיון מקור הפרעת הבליעה	בדיקה גופנית	הערכת סיכון לאספירציה	הערכת בליעה פורמלית ובהתאם החלטה על בירור גסטרואנטרולוג / בירור אף אוזן גרון. שיקום בליעה בהתאם לממצאים
שלשולים	אפיון השלשול והמועד, האם היה חלק מקורונה או טרם לכן	בדיקה גופנית, מעבדה, הערכה של זיהום אינטקורנטי ומחלת מעי דלקתית	טיפול תסמיני בהתאם לממצאים	במידה ויש סימני דה-הידרציה, דגלים אדומים
עצירות	דגלים אדומים	אנמנזה תזונתית	טיפול תסמיני בהתאם לממצאים	דגלים אדומים, חוסר תגובה לטיפול

תיאורי מקרה

בן 35 שסובל מכאבי בטן לסירוגין מלווים בשלשולים שתלויים בתזונה בעשור האחרון. לאחרונה חלה במחלת קורונה וכעת מרגיש שיש החמרה בתסמינים. בעברו וגם כעת בדיקות דם ללא ממצאים ראויים לציון, הן למחלה זיהומית והן אימונית. בעברו השלים בדיקות אנדוסקופיות שלא הדגימו כל ממצא ראוי לציון. הרושם המרכזי שמדובר במחלה פונקציונלית ולאחר הדרכה, ובפרט טיפול תומך ותזונתי, מדווח על שיפור בתלונות.

בן 45 מספר חודשים לאחר מחלת קורונה התחיל לסבול מעצירות לסירוגין ונזקק לזמן ממושך בשירותים. בבדיקות מעבדה יש אנמיה חדשה מחסר ברזל. מעולם לא עבר בירור של מערכת העיכול. המטופל מופנה לגסטרואנטרולוג להערכה אנדוסקופית ומתגלה פוליס עם High grade dysplasia במערכת העיכול.

סיכום

תלונות גסטרואינטסטינליות הן ממצא שכיח בקרב מטופלים עם Long COVID ויכולות להעיד על מחלת מעי פונקציונלית. יש לבצע מעקב אחר דגלים אדומים שיכונו לאטיולוגיה אימונית, זיהומית או גידולית, ובמקביל לטפל בתסמינים. הבירור כולל אנמנזה, בדיקה גופנית ובדיקות מעבדה רלוונטיות. במקרים מסוימים גם הדמיית מערכת העיכול. חשוב לבצע הערכה של קליניקה הקשורה לטיפול בקורונה (תרופות וסיבוכי אשפוז). בכל דגל אדום או העדר שיפור, יש להפנות לגסטרואנטרולוג להמשך בירור מתקדם

הנחיות אלו לא נועדו להחליף שיקול רפואי קליני ואבחנה מבודלת לתסמונת Long COVID.